

EFFECT REISINFORMATIE OP BEREIKBAARHEID OVERSCHAT

2 februari 2015

Gebruik van reisinformatie in het woon-werkverkeer helpt minder goed tegen files dan verwacht. Automobilisten houden vaak vast aan hun gewoonten. Wel maakt het uit welke informatie automobilisten gebruiken en wanneer ze die gebruiken. Dit concludeert NWO-onderzoeker Giselle de Moraes Ramos die op haar dissertatie over het effect van reisinformatie op routekeuzegedrag van automobilisten promoveerde aan de Technische Universiteit Delft op 2 februari 2015.

De Moraes Ramos onderzocht de rol die reisinformatie speelt bij het routekeuzegedrag van 32 reizigers die te maken hebben met files. Ze achterhaalde via GPS-apparatuur, reisverslagen en interviews negen weken lang de gevolgde routes en zamelde gegevens in over de verkeerscondities. Ze gaf de proefpersonen verschillende vormen van reisinformatie op verschillende momenten. De onderzochte groep bestond uit forenzen die binnen 19 kilometer van hun werk wonen, net als 60% van de 2 miljoen forenzen die in Nederland met de auto reizen. Een deel kreeg 'betaalde' informatie en een deel kon alleen gratis verkeersinformatie raadplegen via bijvoorbeeld de radio en panelen boven de weg.

Navigatiesoftware en routepanelen beïnvloeden gedrag

Het onderzoek laat zien dat naarmate de reisinformatie gedetailleerder is, reizigers gevoeliger zijn voor deze informatie. De Moraes Ramos: 'De gebruikers van navigatiesystemen met real time informatie zijn significant meer gevoelig voor reistijd dan de andere proefpersonen. Ook de informatie op de variabele informatiepanelen boven de weg beïnvloeden het gedrag van automobilisten. Die panelen lijken op de juiste plekken te hangen, maar we kunnen nog weinig zeggen over het exacte gebruik van deze informatie. Wel zal het uitrusten van automobilisten met navigatieapparatuur met real time informatie het waarschijnlijker maken dat zij reisinformatie gaan gebruiken als hulp bij hun routekeuzes.'

Informatie bij vertrek helpt het best tegen files

Ook blijkt uit het onderzoek dat reizigers die enkel voorafgaand aan hun rit informatie raadplegen, significant minder gevoelig zijn voor reistijd dan reizigers die dat niet doen. De Moraes Ramos: 'De geïnformeerde reizigers zijn er als het ware al mentaal op voorbereid dat ze mogelijk tijd zullen verliezen, en dat geeft ze een zeker comfort.' Daarnaast lijkt het erop dat het vinden van de beste routekeuze uitgaande van een vertrek 'per direct' belangrijker is om congestie te voorkomen dan het plannen van een 'ideaal' vertrektijdstip. De deelnemers raadpleegden reisinformatie meestal bij het instappen van de auto en niet thuis of op kantoor.

Naleving reisadviezen verschilt per situatie

Een andere uitkomst is dat naarmate de reisinformatie gedetailleerder is, de mate van naleving ook hoger is. De Moraes Ramos: 'Bovendien zijn de extra geïnformeerde reizigers meer bereid om reisinformatie na te leven dan reguliere reizigers die alleen naar de radio luisteren en de informatiepanelen zien. Reizigers zijn daarnaast meer bereid om informatie voorafgaand aan een reis dan tijdens een reis na te leven.'

De gewoonte regeert

Ondanks de potentie van reisinformatie is het effect van deze informatie op het routekeuzegedrag van forenzen kleiner dan verwacht, stelt De Moraes Ramos. 'Mensen houden vast aan hun gewoonten. Zelfs wanneer de vertragingen groter zijn dan verwacht, blijven de reizigers op de geprefereerde en geplande routes. Ze veranderen alleen van routes als bijvoorbeeld te laat komen voor hen echt geen optie is of als er sprake is van extreme omstandigheden.'

Achtergrondinformatie

Het promotie-onderzoek 'Dynamic Route Choice Modelling of the Effects of Travel Information using RP Data' door Giselle de Moraes Ramos maakt deel uit van het programma 'Traveller Response and Information Service Technology: Analysis and Modelling (TRISTAM)', een onderdeel van het NWO-programma Duurzame Bereikbaarheid van de Randstad. Promotor is prof. dr. ir. Serge Hoogendoorn.

https://www.verdus.nl/assets/uploads/2019/11/2014_ThesisGiselle.pdf